

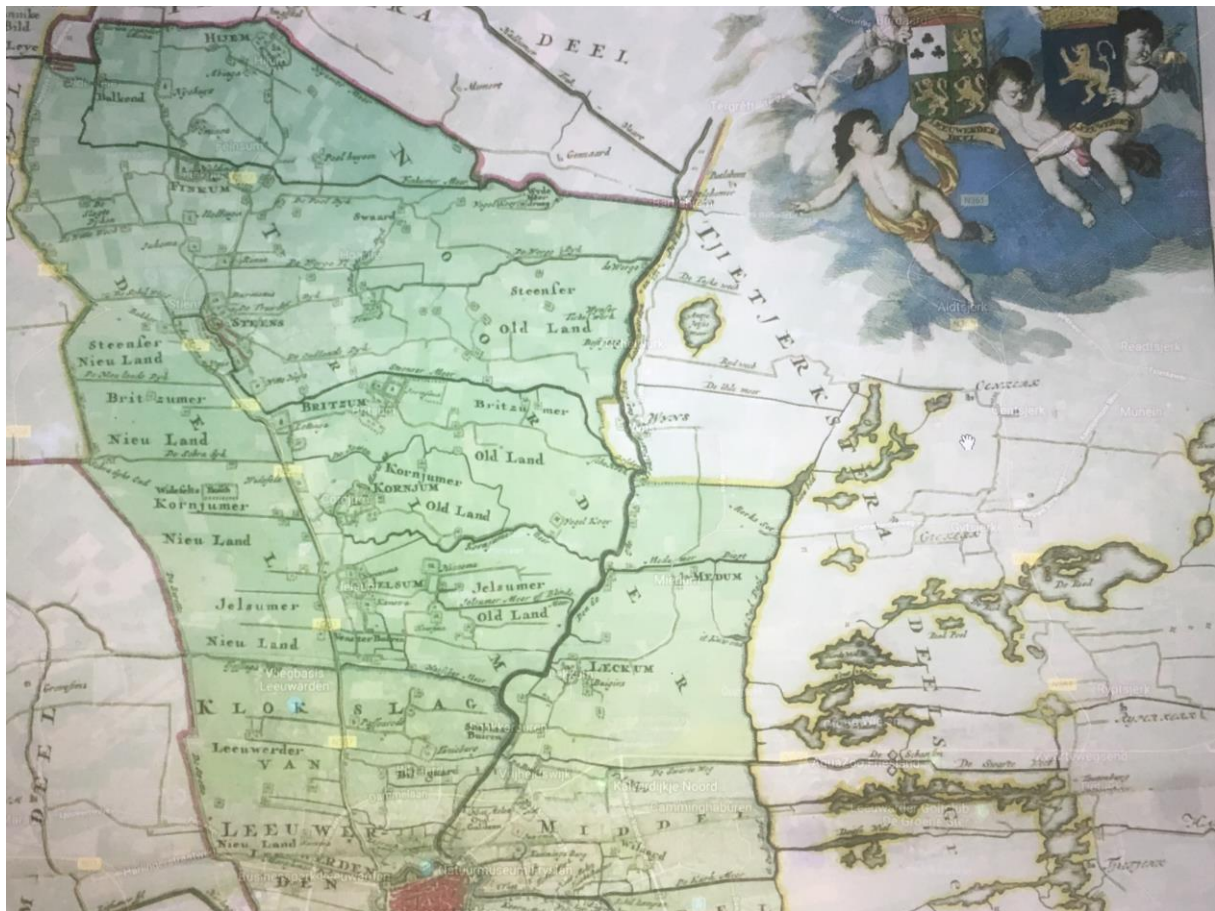

Monumentenzorg Leeuwarderadeel

Secretariaat: Moundyk 16, 9051 AH Stiens t: 058-2571293

e: bijdeleijjouke@gmail.com

Jaarverslag 2018

1. Inleiding

Hierbij het Jaarverslag 2018 van Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel (SML).

Leeuwarderadeel is per 1 januari 2018 opgegaan in de gemeente Leeuwarden. Dit betekent dat de SML valt onder de afdeling Monumentenzorg Leeuwarden. Met de Gemeente is afgesproken dat onze Stichting zelfstandig blijft functioneren. Er vindt periodiek overleg plaats met de Gemeente, Monumentenstichting Boarnsterhim en Stichting tot behoud van Amerikaanse windmolens.

Leeuwarden, als culturele hoofdstad van Europa 2018, was heel bijzonder. Zowel in Leeuwarden alsook in de provincie zijn prachtige evenementen georganiseerd. Leeuwarden en Fryslân zijn op de kaart gezet, zo is de algemene conclusie. Veel evenementen vonden plaats in monumentale panden. Marijke Meu, welke zich afspeelde in de Grote- of Jacobijnerkerk, is hiervan een voorbeeld. Dit geldt ook voor de meer kleinschalige evenementen in het kader van Ûnder de toer zoals onder meer in Jelsum, Koarnjum en Stiens. Ook hier wordt dan zichtbaar hoe monumentale panden passen in onze cultuur en hoe belangrijk ze zijn voor ons historisch besef. Des te meer een motivatie om de aan ons toevertrouwde panden in een goede staat te houden voor de toekomst.

Een speerpunt van SML van het afgelopen jaar was het dendrochronologisch onderzoek van de houtconstructie van de torens en kerken in onze voormalige Gemeente. Dit onderzoek heeft ons veel geleerd over de geschiedenis van de gebouwen. Hierbij verwijzen u graag naar onze website info@stichtingmonumentenzorgleeuwarderadeel.nl

Op Monumentendag stond dit onderzoek centraal. In Pakhûs Solo heeft Paul Borghaerts een tweetal lezingen gehouden. Paul is de uitvoerder van het onderzoek.

Naast het regulier onderhoud van onze gebouwen is er een begin gemaakt met de restauratie van het torenuurwerk Hijum.

Een ander speerpunt van 2018 was het verbeteren van de communicatie met onze achterban. Een instrument wat we hiervoor inzetten is een duidelijke en toegankelijke website.

Andere activiteiten/bijzonderheden staan verder in dit Jaarverslag beschreven.

Verder danken we de Familie Van Riemsdijk voor de prettige en constructieve samenwerking in het afgelopen jaar.

2. Doelstelling

Op grond van de statuten artikel 2 heeft de Stichting ten doel:

De instandhouding van monumenten in de gemeente Leeuwarderadeel beschermd op grond van de Monumentenwet 1988.

- Onderhoud en restauratie rijksmonumenten in juridisch eigendom
- Inventariseren en documenteren in het kader van de bescherming van cultureel erfgoed in de dorpen en het buitengebied van waardevolle gebouwen, dorpsgezichten, tuinen, parken en landschapsbeelden en oude karakteristieke bomen.

Stichting gegevens

De Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

SML is per 25 mei 2009 door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) met fiscaalnummer 813899561.

Het adres van het secretariaat van de Stichting:

Moundyk 16

9051 AH Stiens

Telefoonnummer: 06 51571235

E-mail: info@stichtingmonumentenzorgleeuwarderadeel.nl

3. Bestuur

Samenstelling

Yme Visser (voorzitter)

Joost Zoethout (penningmeester)

Jouke bij de Leij (secretaris)

Theo Dijkstra (beleidszaken)

Jerry van Amerongen (bouwzaken)

Aantal vergaderingen

Het aantal bestuursvergaderingen die hebben plaatsgevonden zijn 8, met een gemiddelde frequentie van om de 6 weken.

Op 31 mei heeft SML separaat overleg gevoerd met Monumentenzorg Leeuwarden. Hierbij waren aanwezig wethouder Van Gelder, Leo van der Laan coördinator Monumentenzorg en het dagelijks bestuur van SML. Bespreekpunten waren de overlegstructuur, inventarisatie monumenten, inhuur van deskundigen, Beleidsplan van SML en toekomstig beheer molen “De Hoop” Stiens.

4. Wat is er gerealiseerd

Beleidsplan

Er is druk gewerkt aan het Beleidsplan 2018 – 2024. Hiermee leggen we voor de korte en de lange termijn de richting vast waar we als Stichting voor willen staan. We streven er naar dat het Beleidsplan rond 1 februari 2019 afgerond wordt.

Website

Een belangrijke opdracht is om de bevolking op de hoogte te stellen en te houden van ons cultureel erfgoed in onze voormalige gemeente. Een instrument hiervoor is een duidelijk en goed functionerende website. De website is aangekocht, we zijn nu op zoek naar iemand die de site gaat beheren. In 2019 gaat dit zijn beslag krijgen.

Bomenkrans Stiens

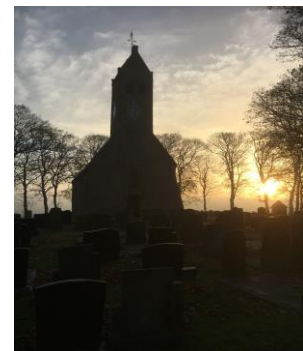

De staat van de bomenkrans in Stiens baart ons grote zorgen. De bomen zijn rond 200 jaar oud. Dit punt is besproken in de Gemeenteraad. De Raad verwijst in deze naar de eigenaar welke zorg moet dragen voor het onderhoud of vervanging. De eigenaar is de Protestantse Gemeente van Stiens. SML denkt mee om te komen tot een

oplossing.

Toren Hijum

Eind vorig jaar zijn we gestart met de renovatie van het torenuurwerk van de kerk in Hijum. We hebben ons vooraf laten informeren over het gebruik en onderhoud van de kerk. De kerk is een object van de Stichting Âlde Fryske Tsjerken. Er is afgesproken dat we gezamenlijk optrekken in de renovatie van toren en kerk. Het onvoldoende gebruik van de kerk is in deze een zorgpunt. We hopen het project in het voorjaar 2019 af te ronden.

Toren Feinsum

Vorig jaar is het smeedijzeren torenuurwerk van omstreeks 1600 gerestaureerd. Helaas zijn er nog regelmatig storingen. Door Vellema en Stichting tot behoud torenuurwerken Nederland wordt gezocht naar de oorzaak. Er zijn een aantal aanpassingen gedaan, maar deze hebben nog niet geleid tot een probleemloos functioneren. Door gebruik te maken van touw dat compact blijft, is de verwachting dat hiermee het probleem wordt opgelost. Het touw wordt gebruikt voor het opwinden van het uurwerk en het slagwerk.

Toren Stiens

Het torenuurwerk heeft het afgelopen jaar een aantal keren niet goed gefunctioneerd. Dit is hersteld. Het probleem was slijtage van een van de raderen van het bijna 400 jaar oud uurwerk

Toren Jelsum

Kerk en toren bevinden zich in goede staat. De kerk wordt zeer regelmatig gebruikt door de Protestantse Gemeente en door de activiteitencommissie.

Overig

Samenwerking Documentatie Stichting. Doelstelling van deze samenwerking is om onder andere de karakteristieke panden en typerende dorpsgezichten van de 7 dorpen in kaart te brengen. Hijum en Britsum zijn in concept klaar.

5. Open monumentendag

De Monumentendag op 8 september was een groot succes. Deze dag hebben we georganiseerd met de familie Van Riemsdijk. Hun "Doktershûs" was opengesteld voor het publiek.

Zoals in de inleiding staat vermeld, stond het dendrochronologisch onderzoek centraal. De beste omschrijving hiervoor is hout-tijd-kunde. Met een dergelijk onderzoek is de leeftijd en de herkomst van het hout te herleiden. Door houtboringen in de houtconstructie is het mogelijk de leeftijd van het hout te bepalen. Voorwaarde is hierbij dat het boorstaal voldoende

jaarringen bevat en dat bepaald kan worden waar het spint begint. Het spint van

een boom is de bast van de boom inclusief de buitenste jaarringen en is minder hard van structuur dan de kern van een boom. Door dit boorstaal te vergelijken met allerlei andere boringen, opgeslagen in een zogenaamde kalender, kan zowel de ouderdom als de herkomst bepaald worden. Expert op dit gebied is Paul Borghearts. Hij heeft een tweetal lezingen gehouden over zijn onderzoek. Ruim 80 personen hebben deze lezing gevolgd. 's Middags was de toren van Jelsum en Stiens open voor het publiek. Oud voorzitter Gerrit van der Meulen vertelde in de toren van Stiens over de werking van dit bijzondere torenuurwerk.

6. Financieel overzicht 2018

Het boekjaar 2018 is afgesloten met een overschot van € 886,37. In 2018 zijn eenmalige uitgaven gedaan, zoals dendrochronologische datering van de vier torens en een aanvraag in het kader van een SIM-subsidie voor de toren van Stiens.

De restauratie van het torenuurwerk Hijum is als werkin uitvoering op de balans opgenomen. De financiële verantwoording zal plaatsvinden na ingebruikname in de loop van 2019.

Het zichtbare eigenvermogen van SML per 31 december 2018 bedraagt € 3.583,79.